

แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่
ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
Guidelines for the Development of Career Promotion from the
Identity of Ban Mai Community, Tra Saeng Subdistrict, Mueang
Surin District Surin Province

พัทธพล สุขบรรณ^{1*} รวีวรรณ ตามสันเทียะ² จักรพันธ์ เสาร์ทอง³ และอธิมาทร เพิ่มพูน⁴
Pattapol Sookban^{1*}, Rawiwun Tamsuntai², Jakkraphan Saothong³
and Athimat Permpoon⁴

Received : February 10, 2023; Revised : April 25, 2023; Accepted : April 26, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชน และแนวทางในการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนา บุคคลสำคัญของชุมชน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำข้อมูลมาสรุปและเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่า 1) อัตลักษณ์ของชุมชนบ้านใหม่ มีอารยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตควบคู่กับลำนํ้าชี เป็นชุมชนโบราณ อายุกว่า 200-150 ปี มีกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาเป็นไทยเขมร ใช้การรำเรือมตรด เป็นการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย

¹⁻⁴คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Science, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pattapol162546@gmail.com

Citation : พัทธพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.xx>

และยังมีโบราณสถานเจดีย์หลวงตาผู้สร้างวัด ตั้งแต่สมัยโบราณอันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชน ประดิษฐานอยู่ ณ วัดสกอร์ตะโมก อีกทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ คือ การนำดินจากลำน้ำชี มาทำเป็นเตาอั้งโล่ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีขนมพื้นถิ่น คือ ขนมข้าวแต๋น แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่และเกิดการยอมรับร่วมกันของชาวชุมชนและมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน และ 2) แนวทางในการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์ ในการตั้งกลุ่มอาชีพ 2) ด้านการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า และ 3) ด้านการอบรมอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพภายในกลุ่ม

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทาง, การพัฒนา, ส่งเสริมอาชีพ, อัตลักษณ์ชุมชน, บ้านใหม่

Abstract

The purpose of this study was to study community identity and guidelines for development and occupational promotion at Ban Mai Community, Trasang Subdistrict, Mueang Surin District. Surin Province It is a qualitative study. The main informant groups are community leaders, villagers representatives. religious leader important people in the community using a variety of methods, including document study collective observation in-depth interview and group chat Descriptive data analysis and content analysis, then summarizing and making recommendations.

The results of the research revealed that 1) the identity of the Ban Mai community There is a civilization related to living along with the Chi River. It is an ancient community, over 200-150 years old, with Thai-Khmer ethnic groups and languages. use the traditional boat dance It's a folk game. which is an ancient and unique tradition in Thailand and there is also an ancient Chedi Luang Ta who built the temple Since ancient times, which is the veneration and faith of the people.

Citation : พัทธพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.xx>

Enshrined at Wat Skor Tamok In addition, the important local wisdom is to bring soil from the Chi River. come to make a brazier that has been handed down since ancient times There is a local dessert, Kanom Khao Taen, which represents the identity of the community. Which was built on the basis of the same culture, tradition, way of life and the mutual acceptance of the community and has been practiced until birth It is a culture of life that is unique to the community. And it covers the way of life of the community and 2) guidelines for the development and occupational promotion of Ban Mai Community, Trasang Subdistrict, Mueang Surin District. Surin Province, it was found that there were 3 aspects, namely 1) knowledge and experience in setting up occupational groups, 2) establishment of places to sell products, and 3) vocational training other than those within the group.

Keywords : Guidelines, Development, Career Promotion, Community Identity, New Home

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพียงพอและร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้ ทั้งการใช้พลังของชุมชนและการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ดังนั้น การพัฒนาชุมชนจะประสบผลสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายได้จะต้องเริ่มที่ประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หรือหมู่บ้านนั้น ๆ

อนึ่ง อาชีพถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะคุณภาพชีวิตของคนจะดีหรือไม่ดีจะขึ้นอยู่กับอาชีพที่ยึดถือปฏิบัติในแต่ละวัน แต่ละเดือน แต่ละปี คนในชุมชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เจ็บไม่ป่วยไม่ยากจน จะต้องมีกิจกรรมหรือมีอาชีพได้กระทำในแต่ละวัน ชุมชนจึงจะเกิดความเข้มแข็งและมั่นคงตลอดทั้งไม่เกิดปัญหาสังคมในด้านอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ดังที่ Thebhattee (2008 : 138) กล่าวว่า ผู้ที่มีการวางพื้นฐานการประกอบอาชีพที่ดีเท่ากับเป็นเครื่องชี้ว่า เป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการประกอบอาชีพที่ควรแก่การได้รับการยกย่องจากสังคมการส่งเสริมอาชีพเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติอยู่ใน

Citation : พัทธพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.xx>

ปัจจุบันหรือเป็นการเตรียมพร้อมของบุคคลที่ต่างจากงานปัจจุบันและเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับงานปัจจุบัน

ขณะที่ บ้านใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองสุรินทร์ ประมาณ 14 กิโลเมตร มีประชากรทั้งหมด จำนวน 1,071 คน มีครัวเรือน 252 ครอบครัวย แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 560 คน เพศหญิง จำนวน 511 คน (บ้านใหม่, 2565) ชาวบ้านใหม่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร อาชีพรองลงมา คือ การทำเตา ซึ่งเป็นอาชีพที่มีมาตั้งแต่โบราณที่ชาวบ้านยังคงอนุรักษ์ไว้ในชุมชนบ้านใหม่ คนในชุมชนก็จะมีรายได้จากพืชผลทางการเกษตรมาเป็นรายได้ในการจุนเจือครอบครัว นอกจากการทำเกษตรกรรมและทำเตาแล้ว ชาวบ้านบางส่วนไม่มีอาชีพ จึงพากันประสบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ เพราะอาชีพถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะคุณภาพชีวิตของคนจะดีหรือไม่ดีจะขึ้นอยู่กับอาชีพที่ยึดถือปฏิบัติใน แต่ละวัน แต่ละเดือน แต่ละปีคนในชุมชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เจ็บไม่ป่วยไม่ยากจนจะต้องมีกิจกรรม หรือมีอาชีพได้กระทำในแต่ละวัน เป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพียงพอและร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน

ดังนั้น ประเทศจะเกิดการพัฒนาให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนตลอดไป ชุมชนหรือหมู่บ้านจึงถือเป็นสถานที่ที่จะต้องได้รับการดูแลจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เขามีอาชีพในการทำมาหากิน เพื่อให้เกิดรายได้ในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงนับว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนและแนวทางในการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จึงถือเป็นฐานรากสำคัญต่อการพัฒนาระดับประเทศ โดยยึดหลักความพอเพียงที่มีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” โดยเน้นองค์รวม สร้างความเท่าเทียมให้คนในสังคม ด้วยการส่งเสริมให้ประชากรมีอาชีพและมีรายได้ได้อย่างพอเพียง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อช่วยให้ประชากรมีอาชีพ มีงานทำ สร้างรายได้ และสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลและปรากฏการณ์ในเชิงลึกพื้นที่ดำเนินการศึกษา คือ ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบบเจาะจง 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้นำชุมชน 2) ตัวแทนชาวบ้าน 3) ผู้นำทางศาสนา และ 4) บุคคลสำคัญของชุมชน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำข้อมูลมาสรุปและเสนอแนะโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.1 ผู้นำชุมชน ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน

1.2 ประชาชนทั่วไปในชุมชน

1.3 หน่วยงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เกษตรอำเภอเมืองสุรินทร์ ปศุสัตว์อำเภอเมืองสุรินทร์ พาณิชยกรรมอำเภอเมืองสุรินทร์ พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุรินทร์ กศน. อำเภอเมืองสุรินทร์ และองค์การบริหารตำบลตระแสง

1.4 การมีส่วนร่วมจากนักศึกษาเพื่อส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต ทางผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถาม จดบันทึก ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลในลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยเน้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เมื่อได้ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จะดำเนินการเรียบเรียงสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดด้วยตนเอง

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยจึงมีวิธีการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์รวมทั้งการสนทนากลุ่ม โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสนทนาและร่วมปรึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและประสบการณ์ที่ตนเองมี ดังนั้น ทุกคนจึงมีอิสระอย่างเต็มที่ในการแสดงความคิดเห็น เพื่อถ่ายทอดให้สมาชิก โดยการสนทนาครั้งนี้ อาจมีทั้งเห็นด้วยและข้อโต้แย้ง แต่จากการสนทนากลุ่มนี้จะได้รับคำตอบที่กลั่นกรองจากสมาชิกในวงสนทนาแล้วเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ

ผลการวิจัย (Research Results)

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) อัตลักษณ์ชุมชน พื้นที่บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

จากการศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) อัตลักษณ์ที่มีลักษณะจับต้องได้ คือ สถานที่สำคัญทางศาสนาและประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ วัดลุมพินิจวัน ซึ่งเป็นวันเก่าแก่ เดิมชื่อวัดสกอร์ตะโมก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้าน ภายในมีเจดีย์ที่เก่าแก่ บรรจุอัฐิของเจ้าอาวาสที่สร้างวัด และมีศาลปู่ตาประจำหมู่บ้าน เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่คู่กับหมู่บ้านมาตั้งแต่โบราณ ชาวบ้านจะมีการทำบุญที่ศาลปู่ตาเป็นประจำทุก ๆ ปี โดยมีความเชื่อกันว่าจะทำให้หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุขและสามารถขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล อีกทั้งยังมีกลุ่มทำเตาเผาโบราณ และกลุ่มทำเตาสมัยใหม่ เป็นการใช้ประโยชน์จากดินในลำน้ำชีมาทำเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายหารายได้เสริมจากการทำนา

Citation : พัทธพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.xx>

เพราะบางปีน้ำจากการแม่น้ำชีไหลเข้าท่วมพื้นที่ทำการเกษตร ชาวบ้านไม่ได้ผลผลิตจากการทำเกษตร บางบ้านก็ทำอาชีพการปั้นเตาส่งขาย ทหารายได้มาเลี้ยงคริวเรือนแทนการทำนา

ภาพที่ 1-2 เตาเผาโบราณของชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

(2) **อัตลักษณ์ที่มีลักษณะจับต้องไม่ได้** คือ ประเพณีพิธีกรรมด้านศาสนา ภาษา และการแสดง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ได้แก่ ประเพณีบุญสงกรานต์ โดยเริ่มจากพิธีทำบุญตักบาตร อบน้ำหอม นำดอกไม้ธูปเทียนไปรวมกันที่วัด แล้วทำพิธีสงฆ์เพื่อความสุข และความสุขของชุมชน จะจัดให้มีการแสดงเรือบตขึ้นเพื่อเป็นการหาทุนสมทบเพื่อใช้ในงานบุญสงกรานต์ การแสดงการเรือบตอันเร ซึ่งถือเป็นวันพักผ่อนประจำปี ชาวบ้านจะก่อเจดีย์ทรายที่วัดใกล้บ้าน ทำบุญตักบาตร ในช่วงนี้เองเป็นการเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวที่รักใคร่ชอบพอกันได้มาพบปะกันด้วยการละเล่นพื้นบ้านที่เรียกว่า “เรือบตอันเร” หรือ “ลู้ดอันเร” อีกทั้งยังมีการเรือบตมะมวดจะนิร เป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษของชาวเขมรแถบอีสานตอนล่าง โดยมีความเชื่อว่า วิญญาณของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภูตผีปีศาจ และดวงวิญญาณของบรรพบุรุษมีอยู่จริง “พิธีกรรมบุญโงลมะมวด” ระหว่างหลังฤดูการเก็บเกี่ยว ไปถึงก่อนฤดูการผลิตใหญ่ “ทำนา” เพื่อเป็นสิริมงคล กระทั่งเป็นประเพณีประจำปีของชุมชนสืบต่อ ๆ กันมาถึงปัจจุบัน และพิธีกรรมบุญโงลมะมวด ชาวเขมรสุรินทร์ มักจะนำพิธีกรรมดังกล่าวมาใช้ เพื่อการรักษา การเจ็บไข้ได้ป่วย

Citation : พัทธพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.xx>

2) แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพ บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพ บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

2.1 ด้านความรู้และประสบการณ์ในการตั้งกลุ่มอาชีพ

การส่งเสริมอาชีพการทำเตาประหยัดพลังงานนั้น ได้มีหน่วยงานเข้าไปช่วยให้ความรู้กับชาวบ้าน เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ไปช่วยให้ความรู้ในการทำเตาโดยการใช้เครื่องจักรแทนการใช้กำลังคน และมีทางเอกชนที่สั่งเตาประหยัดพลังงานไปขาย ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เข้ามาเลี้ยงครอบครัว และการส่งเสริมการทอผ้าไหม ชุมชนบ้านใหม่มีการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ลายโฮล ที่เป็นผ้าเอกลักษณ์เมื่อสุรินทร์ ลายระย้ากษัตริย์ และในชุมชนยังเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ

2.2 ด้านการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า

การส่งเสริมอาชีพการทำเตาประหยัดพลังงานนั้น ทางชุมชนได้มีการส่งออกเตาให้กับพ่อค้าคนกลาง แต่จะมีปัญหาตอนฤดูฝน เพราะเตาจะต้องตากในที่ร่ม ทำให้เตาแห้งช้า และผลิตเตาส่งออกช้า และการส่งเสริมการทอผ้าไหม ชุมชนบ้านใหม่มีการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ลายโฮล ที่เป็นผ้าเอกลักษณ์เมื่อสุรินทร์ ลายระย้ากษัตริย์ และในชุมชนยังเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ และการจำหน่ายสินค้านั้น เยาวชนในชุมชนได้มีการนำผ้าไหมมาขายในช่องทางออนไลน์เพราะช่วงปี 2565 ได้มีสถานการณ์ covid-19 ทำให้ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไม่สามารถขายผ้าได้ เยาวชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายผ้า และช่วยแก้ปัญหาการจำหน่ายผ้าได้

2.3 ด้านการอบรมอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพภายในกลุ่ม กล่าวคือ ได้มีหน่วยงานพัฒนาสังคมได้เข้าไปให้ความรู้ในเรื่อง การทำขนมเค้ก วัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากการทำการเกษตรอีกทางหนึ่งและสามารถทำไว้บริโภคในครัวเรือน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยนำเอาประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัยใน 2 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) อัตลักษณ์ของชุมชนบ้านใหม่ พบว่า มีอารยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตควบคู่กับลำน้ำชี เป็นชุมชนโบราณ อายุกว่า 150-200 ปี มีกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาเป็นไทยเขมร ใช้การรำเรือมตรด เป็นการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย และยังมิโบราณสถานเจดีย์หลวงตาผู้ที่สร้างวัด ตั้งแต่สมัยโบราณอันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชน ประดิษฐานอยู่ ณ วัดสกอระโธมก อีกทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ คือ การนำดินจากลำน้ำชี มาทำเป็นเตาอั้งโล่ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีขนมพื้นถิ่น คือ ขนมข้าวแต๋น แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตความเป็นอยู่และเกิดการยอมรับร่วมกันของชาวชุมชนและมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน

2) แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพ บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์ในการตั้งกลุ่มอาชีพ มีการส่งเสริมอาชีพการทำเตาประหยัดพลังงาน โดยมีหน่วยงานเข้าไปให้ความรู้กับชาวบ้าน โดยการใช้เครื่องจักรแทนการใช้กำลังคน และมีเอกชนที่ส่งเตาประหยัดพลังงานไปขาย ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เข้ามาเลี้ยงครอบครัว และการส่งเสริมการทอผ้าไหมลายโฮล ที่เป็นผ้าเอกลักษณ์เมือสุรินทร์ ลายระย้ากษัตริย์ และมีการเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ 2) ด้านการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า ชุมชนส่งออกเตาให้กับพ่อค้าคนกลาง แต่จะยังพบปัญหาตอนฤดูฝน เพราะเตาจะต้องตากในที่ร่ม ทำให้เตาแห้งช้า และผลิตเตาส่งออกช้า การจำหน่ายสินค้านั้น เยาวชนในชุมชนได้มีการนำผ้าไหมมาขายในช่องทางออนไลน์เพราะช่วงปี 2565 ได้มีสถานการณ์ covid-19 ทำให้ชาวบ้านกลุ่มทอผ้าไม่สามารถขายผ้าได้ เยาวชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายผ้า และช่วยแก้ปัญหาการจำหน่ายผ้าได้ และ 3) ด้านการอบรมอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพภายในกลุ่ม มีหน่วยงานพัฒนาสังคมได้เข้าไปให้ความรู้ในเรื่อง การทำขนมเค้ก วัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้

ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากการทำการเกษตรอีกทางหนึ่งและสามารถทำไว้บริโภคในครัวเรือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srijamorn (2006 : 12) ให้แนวความคิดมีส่วนร่วมการส่งเสริมอาชีพว่าเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการส่งเสริมชักนำ การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มในการคิด ร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาร่วมแก้ไขและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนอำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรมแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองให้เกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความเต็มใจ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการส่งเสริมอาชีพของชุมชนยังขาดองค์ความรู้และประสบการณ์ในการก่อตั้งกลุ่มอาชีพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดโครงการอบรมให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ในการประกอบอาชีพและการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อส่งเสริมอาชีพก่อให้เกิดรายได้ภายในชุมชน

2) ควรมีการจัดอบรมในเรื่องอาชีพอื่นๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพภายในกลุ่ม เช่น จัดอบรมการทำถ่านอัดแท่ง การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม หรือการทำขนมไทย เพื่อให้คนชุมชนสามารถมีแนวทางในการเลือกทำอาชีพได้หลากหลาย ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ๆ ทำหารายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องและสามารถให้คนในชุมชนต่อยอดเป็นอาชีพต่อไปได้

1.2 การดำเนินการส่งเสริมอาชีพของชุมชนยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดถึงสถานที่รองรับผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) ควรมีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ในการรวมกลุ่มอาชีพ

2) ควรมีการจัดตั้งสถานที่ในการจัดตั้งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เช่น ตลาดชุมชน ตลาดคลองถม ตลาด OTOP ในชุมชนหรือตลาดประจำตำบล เพื่อเพิ่มตลาดสินค้าให้คนในชุมชนหารายได้มาจุนเจือครอบครัวได้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเส้นทางการกระจายผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายช่องทาง

2.2 ควรศึกษาบทบาทของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านอัตลักษณ์ให้ประสบความสำเร็จสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง (References)

ชลันดา จำปาทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2564). แนวทางการพัฒนาสู่การเป็นพลเมืองคุณภาพของชุมชนบ้านหนองคันนา ตำบลตาเมียง อำเภอมดขาน จังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(1) : 1-12.

ผการัตน์ พิณีวัฒน์. (2561). การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษาบ้านโปงไทร ตำบลเมืองอำเภอมือง จังหวัดเลย. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 6(3) : 925-935.

พายุ นาวะคุระ. (2021). แนวทางการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุของบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่ออำเภอมืองอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานี. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2541). **การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ**. กรุงเทพฯ : เอมีเทรตติ้ง

สิริกานต์ ทองพูน และคณะ. (2563). อัตลักษณ์ชุมชนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านลานคา จังหวัดสุพรรณบุรี. **ในการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11**. 948-953. สงขลา : มหาวิทยาลัยมหาดไทย.

Chidchim, S., Phattharakitsophon S. and Khaophonampai, S. (2014). The development of Nakhonchaisi watershed cultural tourism model. **Rajabhat Journal of Sciences, Humanities & Social Sciences**. 15(2) : 125-132. [In Thai]

Citation : พัชรพล สุขบรรณ, รวีวรรณ ตามสันเทียะ, จักรพันธ์ เสาร์ทอง และอธิมาทร เพิ่มพูน. (2566). แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 1(3) : 15-26.

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.xx>

- Hitchcock, H. R. , & Johnson, P. (1997). **The international style**. USA: WW Norton & Company.
- McIntosh, R. W. & Charles R. Goeldner. (2009). **Tourism principle, practices and philosophies (11th ed.)**. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Srijamorn, P. (2006). **Public Participation in Forest Reforestation in the Public Sector: A Case Study of Pa Noi Au Don Chai, Muang District, Chiang Rai Province**. Master's degree thesis National Institute of Development Administration. [In Thai]
- Thebhattee, S. et al. (2008). **Self-Sufficiency with Sufficiency Economy Philosophy**. Bangkok: National Office of Buddhism Printing.